

PORT
PAYÉ
HELLAS

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 209 16 Ἰουλίου 2007

Φύλλα μπηρώου

Βαναγυρίζω στήν καυτή ἐπιφυλλίδα, πού δημοσίευσε παθιασμένος ἄθεος, κατά τήν περίοδο τῶν Χριστουγέννων, σέ Ἀθηναϊκή ἐφημερίδα. Τό γλωσσάριο τοῦ συντάκτη της μέ αἰφνιδίασε μέ τήν ἀσυμμάζευτη χυδαιότητά του. Ἀλλά καί ἡ διαλεκτική του μέ σοκάρισε μέ τήν καταληκτική διατύπωσή της. Ὁ ἐπιφυλλιδογράφος, ἐνῶ «πνέει μένεα» κατά τῶν ἀνθρώπων, πού στέκονται, μέ ἱερό θάμβος καί μέ συναρπαγή ἀγάπης, μπροστά στό ἄρρητο μεγαλεῖο καί στήν ἀπροσμέτρητη ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ Δημιουργοῦ, δέ διστάζει νά στήσει θρόνο ὑπεροχικῆς ἀξίας γιά τό ἄτομό του καί νά διακηρύξει, μέ ἀλαζονικό κρεσέντο: «Θεός εἶμαι ἐγώ».

Ομολογῶ, πῶς δέ βρῆκα τό μίτο, γιά νά παρακολουθήσω τήν ἀνέλιξη τῶν συλλογισμῶν του. Πῶς, ἀπό τήν πεισματική ἄρνηση, ἔφτασε στήν ἐγωκεντρική κατάφαση. Πῶς, ξεκινώντας ἀπό τή σκληρή ἀπόρριψη τοῦ Θεοῦ καί, διατρέχοντας τά μονοπάτια τῶν χυδαίων ὕβρεων ἐνάντια στίς ἔντιμες, ἀλλά καί ἀγιασμένες εὐαισθησίες τῶν ἀνθρώπων τῆς πίστες, κατάφερε νά τερματίσει στή θεοποίηση τοῦ δικοῦ του προσώπου. Ποιά νόρμα τῆς σύγχρονης ἐξε-

λιγμένης ἐπιστήμης ἢ ποιά καινοτόμα συλλογιστική τοῦ «νῦν αἰώνα», τοῦ ἐξασφάλισαν τὴν πρόσβαση στὰ «ὑπὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν» καὶ τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ στηθεῖ στὸν ψηλὸ καὶ ἀπρόσιτο θρόνο τῆς ἄπειρης Σοφίας, τῆς ἀσύλληπτης Δύναμης καὶ τῆς ἀτελεύτητης Ἀγάπης. Ἐὰν ἡ ἀθεΐα εἶναι τὸ ἀπόλυτο δεδομένο, πού δρομολογεῖ τὴ σκέψη του καὶ ρυθμίζει τὴ ζωὴ του, ἡ θεοποίηση τοῦ προσώπου του ἀποτελεῖ προδοσία τῶν ἀθεϊστικῶν πεποιθήσεων, πού ἐπέλεξε νὰ βιώσει καὶ νὰ προπαγανδίσει. Ἀποδόμηση τοῦ πλέγματος τῶν ὀραμάτων του καὶ τῆς διαλεκτικῆς του. Ἐὰν, ἀντίστροφα, τὸ κυρίαρχο κίνητρο, κατὰ τὴ σύνταξη τοῦ δημοσιεύματός του, εἶναι ὁ ἄμετρος «αὐτοθαυμασμός» καὶ ἡ ἐκκεντρικὴ «αὐτολατρία» καὶ ἂν ἡ ἀθεϊστικὴ ἐπιχειρηματολογία ἐπιστρατεύεται, μόνο καὶ μόνο, γιὰ νὰ ἀπογυμνώσει τὸ θρόνο τῆς θεϊκῆς δόξας ἀπὸ τὸ μοναδικὸ Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Δημιουργοῦ, πού εἶναι τὸ Πρόσωπο τῆς καθολικῆς λατρείας, τὸ ἐγχείρημά του προδίδει στερητικὸ σύνδρομο αὐτογνωσίας. Φανερώνει ὅτι δὲν γνωρίζει «τί ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ ὅση τῆς φύσεως τῆς ἡμετέρας ἡ εὐγένεια καὶ ὅσης ἐστὶ δεκτικὸν ἀρετῆς τουτί τὸ ζῶον» (ἄγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος). Καί, ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς γνωστικῆς καὶ βιωματικῆς στέρησης, βγάζει τὸ ὀστράκινο ἀνθρώπινο σκεῦος του ἀπὸ τὰ φυσιολογικὰ μέτρα τῆς σχετικότητας καὶ τῆς προσκαιρότητας καὶ τὸ τοποθετεῖ, ὡς εἶδωλο ἀπόλυτης ἀξίας, στὴ «ληστεμένη» καθέδρα τοῦ Δημιουργοῦ.

Χρωστάω μιά ἀπάντηση στὸν ἄγνωστο, ἄθεο, πού θεώρησε δικαίωμά του νὰ δημοσιοποιήσει τοὺς συλλογισμούς του, ἐνορχηστρωμένους μέ τὴν ἐπιθετικότητα καὶ τὴ χυδαιότητα. Καὶ θὰ τολμήσω νὰ φωτίσω τὴ διαχωριστικὴ γραμμὴ, πού ἀποστασιοποιεῖ τὰ δικά του ὀράματα, ἀπὸ τὰ δικά μου. Τίς δικές του ἐγγραφές στὸ ἡμερολόγιο τῶν πνευματικῶν ἀναζητήσεων, ἀπὸ τίς δικές μου.

Αγνωστε φίλε, ὅσο καὶ ἂν σέ ἐρεθίζει ἡ ἄλλη ἀποψη, ἐγὼ σοῦ δηλώνω ἀπερίφραστα, ὅτι πιστεύω στὸ Θεό. Διακρίνω τὴν παρουσία Του, στὴν παγκόσμια ἁρμονία. Καθὼς βυθίζω τὸ βλέμμα μου στὴν ἀπεραντωσύνην καὶ στὴν ὀμορφιά, τίποτα δὲ βρίσκω, πὼς εἶναι «τυχαῖο». Ἡ ἐπιστὴμὴ δὲ διαθέτει τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα καὶ τὴν τόλμην, γιὰ νὰ μοῦ εἰσηγηθεῖ καὶ νὰ μοῦ ἐπιβάλλει τὴν τυχαία συναρμογὴ τῆς τάξης καὶ τῆς ὀμορφιάς τοῦ «σύμπαντος κόσμου».

Καί ἡ λογική δέ μου παραχωρεῖ τό δικαίωμα νά ἐκτραπῶ σέ ὑποθετικά σχήματα, πού δέν ἔχουν τήν κάλυψή της. «Οἱ οὐρανοί διηγούνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δέ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τό στερέωμα» (Ψαλμ. ιη' 2). Ὁ Θεός εἶναι ὁ Δημιουργός τῆς ἀπέραντης ἁρμονίας, τῆς ἀσύλληπτης ὁμορφιάς, καί ὁ πλάστης τῆς τέλειαις, λογικῆς ὑπαρξης, πού εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Αὐτός ἔχει προικίσει τήν ὑπαρξή μας μέ τό μοναδικό, ὑπεροχικό δῶρο, μέ τήν ἰκανότητα τοῦ «λογίζεσθαι» καί μέ τήν ὑπεθυνότητα τῆς ἐλευθέρης ἀξιοποίησης καί διαχείρισης τῶν ἀγαθῶν ὀλόκληρης τῆς Δημιουργίας. Ἀπό αὐτά τά θεῖα δωρήματα ἀπορρέουν οἱ ἐπιστῆμες μας. Αὐτά ἀξιοποίησε ὁ ἀρχαιότατος πρόγονός μας καί τεχνούργησε τό πρῶτο του ἐργαλεῖο. Αὐτά ἀξιοποίησαν καί ἀξιοποιοῦν οἱ διάδοχοι γενιές ὀργανώνοντας τή ζωή τους καί δημιουργώντας πολιτισμό. Αὐτά μᾶς ἀναδεικνύουν σοφούς ἢ καλλιτέχνες. Αὐτά, ὅταν τά χειριζόμαστε μέ διακριτική τιμότητα, μᾶς χειραγωγοῦν στά κράσπεδα τῆς «ὑπέρ αἴσθηση» πραγματικότητας. Καί μᾶς βοηθοῦν νά καταθέσουμε τό θαυμασμό μας, τήν ἀφοσίωσή μας καί τή λατρεία μας στό θρόνο τοῦ Πλάστη μας καί Πατέρα μας, τοῦ αἰώνιου Θεοῦ. Μέσα σ'αὐτή τή σχέση καί σ' αὐτή τήν κοινωνία καταξιώνεται ἡ ὑπαρξή μας καί ἀνυψώνεται στήν εὐγένεια τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

Σύ, ἀδελφέ μου, ἄθεε, ἀρνεῖσαι αὐτή τήν εὐγενική σχέση. Καί μένεις, κολυμπώντας στό πέλαγος τοῦ ἀγνωστικισμοῦ ἢ παλεύοντας μέ τίς σκιές τῶν ὀνείρων σου. Στρέφοντας τό βλέμμα σου πίσω, στήν ἀγνή τῆς παγκόσμιας ἱστορίας, δέ διακρίνεις τήν ἄπειρη σοφία καί τήν ἀσύλληπτη δύναμη τοῦ Θεοῦ καί Πατέρα. Καί ἐμπιστεύεσαι στήν ὑποθετική θεωρία (ὄχι ἐπιστημονική, γιατί δέν εἶναι δυνατό νά ὑπάρξει ἐπιστημονική ἀπόδειξη), ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ μακρινός ἀπόγονος τοῦ πιθήκου. Δέν ἔχω τήν πρόθεση νά βιάσω τή «λογική» σου ἢ νά καθυποτάξω τήν προσωπικότητά σου στά δικά μου ὀράματα. Σέ βλέπω, ὅμως, στερημένο αὐτοπεποίθησης καί εὐρύτατου ὀπτικοῦ πεδίου. Δέν πιστεύω, ὅτι σέ ἰκανοποιεῖ τό φύλλο μητρώου σου, πού τό ἐμφανίζεις, γιά νά πείσεις, ὅτι εἶσαι «καπιών» συγγενής τοῦ πιθήκου. Καί, θά μου ἐπιτρέψεις νά σοῦ τό ἐξομολογηθῶ: στό σύνδρομο αὐτό τῆς μειονεξίας χρεώνω τό μένος σου καί τό χυδαῖο γλωσσάριό σου.

Ἡ ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας σήμερα

Οἱ ἀλλαγές, πού σημειώθηκαν στὴν πατρίδα μας, σέ πολύ μικρό χρονικό διάστημα, ἄλλαξαν τὴν πληθυσμιακὴ σύνθεση. Μᾶς ἔκαναν νά ζοῦμε σέ κλίμα πολυεθνικὸ καὶ πολυθρησκευτικὸ. Νά συναντᾶμε καθημερινά μπροστά μας ἀνθρώπους, πού ἔχουν ἀπορρίψει τὴν ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ, ἄπιστους ἢ ἄλλους, πού ἀνακατεύουν τὰ θρησκευτικὰ δράματα ὄλου τοῦ κόσμου καὶ χάνουν τὴ σκιά καὶ τὴ δύναμη τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ θησαύρισμα τῆς Ὁρθόδοξης πνευματικότητας. Δέν ὑποπεύονται τὴν καθαρότητα τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως. Καὶ δέ χαίρονται τὴ γλυκύτητα τῆς προσωπικῆς κοινωνίας μέ τὸ σαρκωμένο Λόγο τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τὸ ἐρώτημα, πού ἐγείρεται μέσα μου εἶναι τοῦτο: Σέ τούτη τὴ δύσκολη στιγμή, σέ τοῦτο τὸ γενικευμένο ἀνταγωνισμό, ποιά εἶναι ἡ ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, πού θά μπορέσει νά πείσει καὶ νά προσανατολίσει ἐκείνους, πού ἀπλώνουν τὸ χέρι καὶ ζητοῦν βοήθεια; Ποιά εἶναι ἡ

μαρτυρία καὶ ἡ ἐγγύηση, πού μποροῦμε, ὡς ἄτομα καὶ ὡς Ἐκκλησία, νά προσφέρουμε στοὺς γύρω μας, στοὺς ἐγγύς καὶ στοὺς μακρὰν, γιὰ τὴν πίστη, πού ἔθρεψε τοὺς ἀγίους Πατέρες μας καὶ πού τὴ θησαυρίσαμε μέσα μας, ὡς τὴν πολυτιμότερη κληρονομιά;

Πρὶν μερικά χρόνια, σημειώθηκε ἕνας πανελλήνιος ξεσηκωμός. Τὸ σύνθημα δόθηκε ἀπὸ τὸ διοικητικὸ κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἀποτελοῦσε δυναμικὴ ἀπάντηση στὴν πρόθεση τῆς πολιτείας, νά ἀπαλείψει τὸ θρήσκευμα ἀπὸ τίς ἀστυνομικὲς μας ταυτότητες. Τότε ἔγιναν διαδηλώσεις. Συγκεντρώθηκαν ὑπογραφές. Καὶ διατυπώθηκε τὸ αἶτημα νά γίνει δημοψήφισμα, γιὰ νά ἀποδειχτεῖ τί ζητάει ἡ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὸ παράδοξο (καὶ κατ' ἐμέ, τὸ φοβερό λάθος) εἶναι, ὅτι τὸ ψυχρὸ αὐτὸ ἔγγραφο, ἡ ἀστυνομικὴ ταυτότητα, θεωρήθηκε ὅτι διατηρεῖ στὴν ἐποχὴ

μας και προβάλλει προς κάθε κατεύθυνση τόν πλοῦτο και τό δυναμισμό τῆς πνευματικῆς μας κληρονομιάς. Τό βάθος και τό πλάτος τῆς Ὁρθόδοξης Παράδοσῆς μας. Τό σκίρτημα, πού ἀνέδειξε τούς ἀγίους. Τήν εὐγένεια τῆς ψυχῆς, πού ἔγραφε τίς φωτεινότερες σελίδες τῆς ἱστορίας.

Θεωρῶ και τό φωνάζω μέ ὅλη τή δύναμη τῆς καρδιάς μου, ὅτι ἡ ἀστυνομική βεβαίωση δέ δικαιούται νά προβληθεῖ ὡς ἡ ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας στήν ἐποχή μας. Μπορεῖ νά πιστοποιεῖ, ὅτι ἐγώ και σεῖς εἴμαστε γραμμένοι στούς καταλόγους τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ἀλλά δέ δίνει κανένα στοιχεῖο, καμμιά πληροφορία, καμμιά οὐσιαστική ἔνδειξη, πού νά μεταφέρει στόν ἀδάη, στόν ἀνημέρωτο, στόν ξένο, τό πνεῦμα και τό δυναμισμό τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἄν βγοῦμε ἔξω ἀπό τή χώρα μας, ἄν πλησιάσουμε κάποιο ἄνθρωπο στίς χώρες τῆς ἱεραποστολῆς ἢ στίς ἄθρησκес χώρες τῆς Δύσης και τοῦ δείξουμε τήν ταυτότητά μας, πού βεβαιώνει, πώς εἴμαστε «Χριστιανοί Ὁρθόδοξοι», δέν τοῦ λέμε τίποτα γιά τήν Ὁρθοδοξία μας και δέν τόν εἰσάγουμε στή χαρισματική ἀτμόσφαιρα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Και ἄν ἡ δική μας, ἡ προσωπική μας ζωή δέν ἀντανακλᾷ τό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας και ἄν δέν ἀναδίδει τό ἄρωμα τῆς Ὁρθόδοξης πνευματικό-

τητας, ὁ συνομιλητής μας ἢ ὁ ἀποδέκτης τῆς ἐπικυρωμένης κάρτας, πού βεβαιώνει, ὅτι ἀνήκουμε στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, δέν παίρνει κανένα μήνυμα.

Ἄλλωστε, κοινή μας ἐμπειρία εἶναι, ὅτι, πολλές φορές ἴσως νά μᾶς ζητήθηκε ἡ ἀστυνομική ταυτότητα, κατά τίς δυσκολίες μας ἢ κατά τίς ταξιδιωτικές μας μετακινήσεις, ἀλλά ποτέ δέ μᾶς ζητήθηκε, γιά νά ἐκδιπλωθεῖ στό σύγχρονο κόσμο τό θαῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας μας.

Ὅλες αὐτές οἱ ἐμπειρίες μᾶς ἀναγκάζουν νά μετακινήθοῦμε ἀπό τήν ἀφελή και ἀνεπαρκή προσκόλληση στό ἀστυνομικό δελτίο τῆς ταυτότητάς μας και νά ζητήσουμε, μέ ἐντιμότητα και μέ διακριτική ταπείνωση, τήν ἀληθινή ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας μας, πού ἔρχεται ὡς θησαύρισμα και ὡς κληρονομιά στήν ἐποχή μας και πού προσφέρεται νά γίνει δικό μας ἀπόκτημα και δική μας ἐμπειρία.

1. Τό πρῶτο και βασικό στοιχεῖο τῆς ταυτότητας τῆς Ὁρθοδοξίας μας εἶναι τό Ἱερό Εὐαγγέλιο. Ἡ καταγραφή τοῦ μεγάλου γεγονότος. Τῆς σάρκωσης, τῆς διδασχῆς και τῆς Θυσίας τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ἀπό τήν πρώτη, ὅμως, στιγμή, πού θά προβάλουμε τό Ἱερό Εὐαγγέλιο, ὡς ταυτότητα, στό σύγχρονο κό-

σμο, θά προκύψει ένα ερώτημα: Τό Εὐαγγέλιο εἶναι μιά ψυχρή ιστορική ἀφήγηση, ὅπως εἶναι οἱ ἀφηγήσεις τῶν ιστορικῶν, πού κατέγραψαν καί μᾶς διαβίβασαν τήν ἀλληλουχία τῶν γεγονότων, τά ὅποια συνέβηκαν ἀπό τήν ἀρχαιότατη ἐποχή, ἴσαμε σήμερα; Ἡ εἶναι κάτι περισσότερο, ἀσύγκριτο καί ἀνεκτίμητο;

Διαβάζοντας τό ἴδιο τό Εὐαγγέλιο, ἀνακαλύπτουμε, πώς δέν εἶναι μιά στεγνή, ἴσως εὐσυνείδητη, περιγραφή ιστορικῶν περιστατικῶν, ἀλλά ἡ ἀποτύπωση μιᾶς ἄμεσης ἐμπειρίας. Εἶναι τό θάμβος, ἡ πνευματική ἀλλοίωση, ὁ ἐσωτερικός φωτισμός καί ἡ ἀνακαίνιση, πού ἔζησαν οἱ μαθητές τοῦ Κυρίου μας καί ὅλοι ὅσοι ἀποδέχτηκαν τό μήνυμά Του. Τό Εὐαγγέλιο εἶναι ἡ ἀποτύπωση τῆς Καινῆς κτίσης, τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ μέσα στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων καί μέσα στήν Ἱστορία.

Τό γεγονός αὐτό ἔχει τίς συνέπειες του. Δέν μπορούμε νά προβάσουμε τό ιστορικό κείμενο τοῦ Εὐαγγελίου στό σύγχρονο κόσμο, ἄν, ταυτόχρονα, δέν μεταφέρουμε ζωντανή, ὡς σημερινή πραγματικότητα, τήν «καινή κτίση», τήν ἐμπειρία τῆς ἄμεσης κοινωνίας μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό. Ἄν προσφέρουμε μόνο τό κείμενο, δίχως τό υπόδειγμα τῆς νέας ζωῆς, δέν δείχνουμε τήν πραγματική ταυτότητα τοῦ Εὐαγγελίου καί τή γνήσια ταυτό-

τητα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας.

Ὁ Κύριος εἶπε: «Ὑμεῖς ἐστε τό φῶς τοῦ κόσμου, οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· οὐδέ καί οὐσι λύχνον καί τιθέασιν αὐτόν ὑπὸ τόν μόδιον, ἀλλ' ἐπί τήν λυχνίαν, καί λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. οὕτω λαμψάτω τό φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τά καλά ἔργα καί δοξάσωσι τόν πατέρα ὑμῶν τόν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. ε' 14-16).

Σεῖς εἴσαστε, πού μεταφέρετε τό Φῶς. Ζωντανές λαμπάδες. Λυχνάρια, πού ἀντλεῖτε τή δύναμη ἀπό τό λάδι τοῦ Λύχνου, καί σκορπίζετε τό φῶς στήν οἰκουμένη.

Αὐτό σημαίνει, πώς ἡ ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, κατά τή συγκεκριμένη ιστορική ἐποχή, δέν εἶναι μόνο τά κείμενα, πού διασώζουν τά γεγονότα καί τίς ἐμπειρίες τοῦ παρελθόντος, ἀλλά οἱ σύγχρονες, ζωντανές εἰκόνας, οἱ ἐμπειρίες καί οἱ συμπεριφορές, πού μεταφέρουν, πρὸς κάθε κατεύθυνση, τήν πνοή καί τήν ἀτμόσφαιρα καί τή Χάρη τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

2. Ἐρευνώντας τήν ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀνακαλύπτουμε ἕνα δεύτερο στοιχεῖο. Μιά πολύ σοβαρή ἀναγραφή, πού ἐπισημαίνει μιά ἄλλη διάσταση.

Ἐπισημασμένη ἡ ὀρθοδοξία εἶναι τὸ Σύμβολο τῆς Πίστης μας. Τὸ «Πιστεύω», πού τὸ ἀπαγγέλλουμε σέ κάθε φάση τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, ἀπὸ τὸ Βάπτισμα ἴσαμε τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας. Εἶναι τὸ περιεκτικὸ κείμενο, πού συνοφίζει τὴν ἐμπειρία καὶ τὰ ὄραματα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος, ὅπως τὰ ἔζησαν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ ὅπως μᾶς τὰ παρέδωσαν, μέ τῆς διδασχῆς τους καὶ μέ τὸ παράδειγμά τους.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ «Σύμβολο τῆς Πίστης» δέν εἶναι δυνατὸ νὰ παραδοθεῖ στίς διψασμένες ψυχές, πού ἀναζητοῦν τὴν ἀλήθεια, μόνο ὡς κείμενο, σοφὸ καὶ ἐξαγιασμένο.

Τὸ κείμενο τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστης μας, ξεκινάει μέ τὴν κατάθεση τῆς βεβαίωσης, ὅτι πιστεύουμε στὸν ἕνα Θεὸ καὶ στὸ σαρκωμένο Λόγο Του. «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων. Καὶ εἰς ἕνα Κύριον, Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα, πρὸ πάντων τῶν αἰώνων...».

Ἡ ὁμολογία «πιστεύω» ἀποτελεῖ θεμελιακὸ στοιχεῖο τῆς προσωπικῆς μας ταυτότητας καὶ τῆς ταυτότητας ὁλόκληρης τῆς ὀρθοδοξίας.

Ἄν αὐτὸ τὸ Σύμβολο τὸ ἐμφανίσουμε στὸ γύρω μας κόσμο, γιὰ νὰ δείξουμε μέ πόση σοφία οἱ Πατέρες μας κατέγραψαν τὸ γεγονὸς τῆς ἀπο-

κάλυψης τοῦ Θεοῦ, δίνουμε τὴν ταυτότητα τῶν Πατέρων μας, ἀλλὰ δὲ δίνουμε τὴν ταυτότητα τῆς δικῆς μας. Βεβαιώνουμε τὴν ταυτότητα τῆς χριστιανικῆς ὀρθοδοξίας, ἀλλὰ ὄχι καὶ τῆς σημερινῆς.

Ἐκεῖνο, πού ἔχει σημασία καὶ διψάει νὰ γνωρίσει ὁ σύγχρονος κόσμος, εἶναι τί πιστεύουμε ἐμεῖς, τὰ μέλη τῆς σημερινῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας. Πῶς βιώνουμε τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Καὶ πῶς ἀνακαινίζεται ἡ δικὴ μας ὑπαρξη, μέσα στὴ Θεῖα Χάρη καὶ μέ τὴ δύναμη τοῦ Αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3. Ἐνὰ ἄλλο στοιχεῖο, πού προσαρμόζεται στὸ πᾶζλ τῆς ταυτότητας τῆς ὀρθοδοξίας μας, εἶναι ἡ καθαρὸτητα καὶ ἡ πληρότητα τῆς λατρείας μας. Ἡ ὀρθόδοξη λατρεία μας, ὁ ἄμεσος αὐτὸς διάλογός μας μέ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό καὶ ἡ μετοχή μας στὸ Δεῖπνο τῆς Ἀγάπης Του καὶ τῆς Θυσίας Του συνδέει τοὺς πιστοὺς τοῦ πρώτου αἰῶνα μέ τοὺς πιστοὺς τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα καὶ μᾶς κάνει ὅλους μετόχους τῆς θεῆς ζωῆς, πού ἀνάβλυσε ἀπὸ τὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου μας καὶ ἀπὸ τὸ κενὸ μνημεῖο Του.

Ἡ λατρεία μας εἶναι σφραγίδα γνησιότητος καὶ δυναμισμού στὴν ταυτότητα τῆς ὀρθοδοξίας μας, πού προβάλλεται στοὺς πιστοὺς καὶ στοὺς

ἄπιστους κατά τήν προβληματική ἐποχή μας.

Ἄλλά, εἶναι ὀλοφάνερο, πῶς ἡ σφραγίδα αὐτή δέ νομιμοποιεῖται καί δέν τυπώνεται, παρά μονάχα, ὅταν ἀποτελεῖ τό βίωμα τῶν μελῶν τῆς σημερινῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν ἐπίδεικνύεται, ὄχι μόνο ὡς ἱστορικό τεκμήριο, πού ἔρχεται ἀπό τόν πρῶτο αἰῶνα ἤ, ἔστω, ἀπό τούς αἰῶνες τοῦ ἠρωϊσμοῦ καί τοῦ μαρτυρίου, ἀλλά, εἶναι τό τρεχούμενο ρεῦμα τῆς ζωῆς, πού ἀρδεύει καί ζωογονεῖ τή σύγχρονη Ἐκκλησία καί ἐμπλουτίζει τά μέλη Της μέ τούς καρπούς τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί μέ τή χαρά τῆς αἰώνιας θεϊκῆς παρουσίας.

4. Θά προσθέσω καί ἕνα τελευταῖο. Στήν ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας μας ἀναγράφεται καί πρέπει νά συνεχίζεται νά ἀναγράφεται, ὅτι στους κόλπους Της ἀνδρώθηκαν καί ὀλοκληρώθηκαν οἱ ἅγιοι. Ἡ στρατιά τῶν ἀγίων, πού συνθέτουν τό στεφάνι τῆς δόξας τῆς ἀγιώτατης Ἐκκλησίας μας.

Ἄλλά, πῶς τό θέλετε, ἔχουμε τό δικαίωμα νά ἀναφερόμαστε μόνο στους ἀγίους τοῦ παρελθόντος, νά καυχώμαστε γιά τούς πνευματικούς ἄθλους τους καί γιά τίς μεσιτεῖες τους, καί νά παραθεωροῦμε τό χρέος τῆς γενιᾶς μας νά ἀκολουθεῖ τά ἔχνη τους καί νά ἐμπλουτίζει τή σύγχρονη Ἐκκλησία καί τήν ἱστορία μέ νέους ἀγίους;

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, στήν πρώτη του ἐπιστολή, ἀπευθύνεται στους πιστούς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καί γράφει: «εἰς τοῦτο γάρ ἐκλήθητε, ὅτι καί Χριστός ἔπαθεν ὑπέρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἔχνεσιν αὐτοῦ» (Α΄ Πέτρ. β΄ 21). Καί οἱ ἀποδέκτες αὐτοῦ τοῦ μηνύματος σεβάστηκαν τήν ἀποστολική ὑπόδειξε, τήν τήρησαν καί ἀναδείχτηκαν ἅγιοι. Μέ τή σειρά τους, ὅμως, μεταφέρουν τό ἴδιο μήνυμα καί στή δική μας γενιά καί ζητοῦν ἀπό μᾶς νά ἀκολουθήσουμε τά ἔχνη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τά ὑποδείγματα τῶν μαρτύρων καί τῶν ἀγίων, γιά νά ζήσουμε, γιά νά χαροῦμε τή γνησιότητα τῆς πνευματικῆς ζωῆς καί γιά νά ἀφήσουμε ὑπόδειγμα στους διδύχους μας.

Ἡ Ἐκκλησία δέ συνεχίζει τήν Παράδοση καί δέν ἀνταποκρίνεται στά δεσμευτικά στοιχεῖα τῆς ταυτότητάς Της, ἂν τά μέλη Της δέ βιώνουν τήν ἀγιότητα καί ἂν οἱ σημερινοί πιστοί δέν γίνονται ὑποδείγματα γιά τήν αὐριανή γενιά.

Ὅλα αὐτά τά στοιχεῖα, ὅταν συναχτοῦν καί ὅταν ἑναρμονιστοῦν, συγκροτοῦν τήν ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας μας.

Καί ἔχει πολύ ἐνδιαφέρον νά παρακολουθήσουμε τή ροή τῆς ἱστορίας καί τό πῶς ἡ ταυτότητα αὐτή ἀποτε-

λεσε τό γνήσιο βίωμα τῶν μελῶν τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας καί τή σημαία κατά τήν ἱεραποστολική Της ἐξόρμηση.

Οἱ μαρτυρίες, πού ἀποτελοῦν καί φωτογραφήσεις ὄχι τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά τῆς καρδιάς τους, εἶναι πολλές καί ἐντυπωσιακές.

Θά μεταφέρω λίγες, γιά νά φανεῖ, πώς σέ αὐτή τήν τροχιά κινήθηκε ἡ Ἐκκλησία καί αὐτό τόν πλοῦτο πρόβαλε στους κατηχουμένους Της.

1. Σᾶς θυμίζω τόν πρωτομάρτυρα Στέφανο. Γιά τόν ἥρωα αὐτό τῆς πίστες μας, δίνει στοιχεῖα ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς στό βιβλίο του, «Οἱ Πράξεις τῶν ἀγίων Ἀποστόλων». Καί ἱστορώντας τό μαρτύριό του, γράφει, ἀνάμεσα στά ἄλλα: «Καί ἀτενίσαντες εἰς αὐτόν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τό πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου» (Πράξ. στ' 15).

Αὐτοί, πού κάθησαν νά τόν δικάσουν καί νά τόν καταδικάσουν, στάθηκαν ἄφωνοι μπροστά στό προσωπό του, πού τό εἶδαν νά καταυγάζεται μέ θεῖο φῶς καί νά μοιάζει μέ πρόσωπο ἀγγέλου.

2. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, γράφοντας στά μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ὑπογραμμίζει μέ ἔμφαση, τό χρέος τῆς ἀλλαγῆς πορείας καί τῆς ἀνάπτυξης τῆς καινούργιας ζωῆς μέσα στό

φῶς τοῦ Χριστοῦ: «Ἡ νύξ προέκοφεν, ἡ δέ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τά ἔργα τοῦ σκότους καί ἐνδυσώμεθα τά ὄπλα τοῦ φωτός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν...» (Ρωμ. ιγ' 12-13).

3. Ὁ ἴδιος Ἀπόστολος, στήν ἐπιστολή του πρὸς τοὺς Κορίνθιους, καταθέτει τή μαρτυρία, πού ἀποτελεῖ πεποίθηση τῆς ψυχῆς του, ὅτι ἡ πνευματική ἀνάπτυξη τῶν Κορινθίων, ἡ ἄνθηση καί ἡ καρποφορία στή ζωὴ τῆς θείας Χάριτος, ἀποτελεῖ σφραγίδα τῆς γνησιότητος τῆς ἀποστολῆς του: «Ἡ γάρ σφραγίς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ» (Α' Κορινθ. θ' 2).

Καί στή δεύτερη ἐπιστολή του πρὸς τοὺς Κορίνθιους, ἐπανερχεται, μέ περυσότερη ἔμφαση, στήν ἴδια διατύπωση: «Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ χρῆζομεν ὡς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; ἢ ἐπιστολή ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καί ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων. φανερούμενοι ὅτι ἐστέ ἐπιστολή Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξί λιθίναις, ἀλλὰ ἐν πλαξί καρδίαις σαρκίνας» (Β' Κορινθ. γ' 1-3).

Σεῖς, ὅπως σκέπτεστε καί ὅπως ζεῖτε, ὅπως ἔχετε ἀφομοιώσει τό μή-

νυμα τοῦ Εὐαγγελίου καί ὅπως τό ἔχετε μεταφέρει στήν καθημερινότητά σας, ἀποτελεῖτε ἐπιστολές τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού δέν ἔχουν γραφεῖ σέ πέτρινες πλάκες, μέ μελάνι, ἀλλά στίς καρδιές σας ἀπό τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Καί, ἔτσι, ὅπως ζεῖτε, ἀποτελεῖτε ἐγγύηση καί ὑπόδειγμα ζωῆς γιά ὄλους τούς ἀνθρώπους.

4. Τήν ἴδια ἔνδειξη ταυτότητας καί τήν ἴδια προτροπή ἀπευθύνει, μέ περισσότερο ἔντονο ὕφος, στούς ὑπεύθυνους λειτουργούς τῆς Ἐκκλησίας.

Στήν ἐπιστολή του πρός τόν Τιμόθεο, γράφει: «Μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλά τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνεΐᾳ» (Α΄ Τιμοθ. δ΄ 12).

4. Καί στήν πρός Ἑβραίους ἐπιστολή, συναντᾶμε μιά ἐνδεικτική καί σημαντική προτροπή, πού ἀπευθύνεται ὄχι στά ἡγετικά στελέχη τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά στά μέλη Τῆς, καί τά συμβουλεύει νά μιμοῦνται τή χαρισματική βιοτή τῶν ἀγίων δασκάλων τους.

«Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τόν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τήν ἐκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τήν πίστιν» (Ἑβρ. ιγ΄ 7).

Ἡ ἴδια σύσταση ἀπευθύνεται ἀπό τόν πρωτοκορυφαῖο ἀπόστολο, τόν Πέτρο, στούς ἀποδέκτες τῆς ἐπιστολῆς

του, μέ τήν ὑπόμνηση, ὅτι ἡ ἀναστροφή τους αὐτή θά ὀδηγήσει καί ἄλλους στή γνήσια πίστη καί στή λατρεία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ:

«Τήν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἔχοντες καλήν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες δοξάσωσι τόν Θεόν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς» (Α΄ Πέτρ. β΄ 12).

“Ὅλες αὐτές οἱ ἀναφορές καί προτροπές ἀποτελοῦν μηνύματα, πού ἔρχονται ἀπό τήν πρώτη Ἐκκλησία. Ἀπό τήν Ἐκκλησία τῶν ἀγίων Ἀποστόλων.

Ἐχει ἐνδιαφέρον νά παρακολουθήσουμε τήν πορεία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος καί κατά τήν μεταποστολική ἐποχή. Τήν πεποίθηση, πού ἦταν στερεωμένη μέσα στίς καρδιές. Καί τό λόγο, πού καθοδηγοῦσε τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας.

Μεταφέρω ἓνα ἀπόσπασμα ἀπό ἐπιστολή τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, πρός τόν Ἀμφιλόχιο, πού, ἀργότερα, ἔγινε Ἐπίσκοπος Ἰκονίου:

«Ἐκείνου γάρ μέμνημαι ἐκ τῶν πολλῶν ὧν ἤκουσα, ὅτι ἡ περί τοῦ πῶς χρή ζῆν τόν χριστιανόν διδασκαλία οὐ τοσοῦτον δεῖται λόγου ὅσον τοῦ καθημερινοῦ ὑποδείγματος. Καί οἶδα ὅτι, εἰ μή σε κατεῖχεν ὁ δεσμός τῆς γηροκομίας τοῦ πατρός, οὐκ ἂν οὔτε αὐτός ἄλλο τι προετίμησας τῆς

συντυχίας τοῦ ἐπισκόπου οὐτ', ἂν ἐμοὶ συνεβούλευσας καταλιπόντι τοῦτον εἰς ἐρημίας πλανᾶσθαι. Τὰ μὲν γὰρ σπήλαια καὶ αἱ πέτραι ἀναμένουσιν ἡμᾶς, αἱ δὲ παρά τῶν ἀνδρῶν ὠφέλειαι οὐκ αἰεὶ ἡμῖν παραμένουσιν» (Βασιλείου Μεγάλου: Ἐπιστ. 10/150 Ἄμφιλοχίῳ ὡς παρά Ἡρακλείδου, 4. Ε.Π.Ε. 1, 116).

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, ἀναφέρεται στοὺς βίους τῶν ἀγίων. Καὶ ἐξηγεῖ τοὺς λόγους, γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ ζωὴ τῶν ἀγίων ἀποτυπώνεται σὲ βιβλία καὶ προσφέρεται γιὰ μελέτη: «Τάχα γὰρ τούτου χάριν ἢ τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων πολιτεία δι' ἀκριβείας ἰστόρηται ὡς ἂν διὰ τῆς τῶν προκωτωρθωκότων μιμήσεως ὁ ἐφεξῆς βίος πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀπευθύνοιτο» (Γρηγορίου Νύσσης: Περί ἀρετῆς ἦτοι εἰς τὸν βίον τοῦ Μωϋσέως, 1.).

Καὶ στὸ ἴδιο βιβλίο του, φέροντας μπροστά στά βλέμματα τῶν ἀναγνωστῶν του τίς φυσιογνωμίες τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς Σάρρας, γράφει: «Ἐμβλέφατε εἰς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ εἰς Σάρραν τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς. ταῦτα γὰρ πάντως ὁ λόγος τοῖς ἔξω τῆς ἀρετῆς πλανωμένοις διακελεύεται, ἵνα, καθάπερ οἱ ἐν πελάγει τῆς εὐθείας τοῦ λιμένος παρενεχθέντες κατὰ τὸ φανέν σημεῖον τῆς πλάνης ἑαυτοὺς ἐπανάγωσιν ἢ πυρσὸν ἰδόντες ἀφ' ὕψους αἰρόμενον ἢ κορυφὴν τινος ἀκρωρείας ἀναφανεῖσαν, τὸν αὐτὸν

τρόπον τοὺς ἀκυβερνήτω τῇ διανοίᾳ κατὰ τὴν τοῦ βίου θάλασσαν πλανωμένους τῷ κατὰ τὴν Σάρραν καὶ Ἀβραάμ ὑποδείγματι πάλιν κατευθύνῃ πρὸς τὸν λιμένα τοῦ θεοῦ θελήματος» (Γρηγορίου Νύσσης: Περί ἀρετῆς ἦτοι εἰς τὸν βίον τοῦ Μωϋσέως, 1).

Θά μεταφέρω καὶ ἓνα τελευταῖο ἀπόσπασμα, πού προέρχεται ἀπὸ τὴ γραφίδα καὶ, προπαντός, ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ ἀγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστούμου. Γράφοντας σὲ μιά νεαρὴ γυναίκα, πού χήρεψε πρόωρα, καὶ δίνοντάς της κουράγιο, γιὰ νὰ συνεχίσει τὸν ἀγῶνα της, ἐπικαλεῖται τὸ παράδειγμα τῆς δικῆς του μητέρας, πού δοκίμασε τὸν πόνο τῆς χηρείας, ὅταν τὸ πρῶτο καὶ μοναδικό της παιδί, ὁ Ἰωάννης, ἀναπαυόταν στὸ βρεφικό του λίκνο. Αὐτὴ τὴ θαυμαστή γυναίκα, τὴν Ἀνθοῦσα, τὴν ἐκτίμησαν καὶ τὴ σεβάστηκαν οἱ πάντες. Καὶ οἱ ἄνθρωποι, πού ζοῦσαν μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ οἱ εἰδωολάτρες. Καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς διακεκριμένους εἰδωολάτρες, ὁ δάσκαλος τῆς ρητορικῆς, ὁ Λιβάνιος, ἐντυπωσιασμένος ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ τῆς μητέρας τοῦ ἀγίου Ἰωάννη, ἀνεφώνησε: «Βαβαί, οἶαι παρά Χριστιανοῖς γυναϊκῆς εἰσιν» (Ἰωάν. Χρυσοστ. «Εἰς νεωτέραν χηρεύσαν», Μ. Ε.Π. 48, 601).

Μετά ἀπὸ ὅλα αὐτά, μποροῦμε νὰ σκεφτοῦμε σοβαρὰ καὶ ὑπεύθυνα, ποιὰ

μπορεῖ νά εἶναι ἡ ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, πού νομιμοπεῖται καί ὑποχρεοῦται νά προβληθεῖ κατά τόν εἰκοστό πρῶτο αἰώνα.

Δέν εἶναι, σέ καμμιά περίπτωση, τό ἄψυχο ἀστυνομικό δελτίο, πού, ἀνάμεσα στά πολλά, σημειώνει καί τήν ἔνδειξη, ὅτι εἴμαστε Χριστιανοί Ὁρθόδοξοι.

Δέν εἶναι, μόνο, οἱ τόμοι τῶν ιστορικῶν κειμένων, πού μᾶς πληροφοροῦν γιά τούς ἀγῶνες, πού ἔκαναν οἱ σοφοί Πατέρες μας, γιά νά κρατήσουν ἀνόθευτη τήν ἀποστολική Πίστη.

Δέν εἶναι μόνο, ὁ ὄγκος τῶν βιογραφιῶν τῶν ἁγίων, πού μέ τήν ἁγιασμένη ζωή τους καί μέ τήν ἀκοίμητη μεσιτεία τους πρεσβεύουν γιά μᾶς.

Δέν εἶναι μόνο οἱ σοφές πραγματείες τῶν συγχρόνων μας Θεολόγων, πού ἐρευνοῦν τίς πηγές καί μᾶς δίνουν κατασταλαγμένο στοχασμό καί ἀκρίβεια κρίσης.

Εἶναι οἱ καρδιές, οἱ ζωντανές καρ-

διές μας, πού ζοῦν τήν ἀλήθεια Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού γεύονται τή Χάρη τοῦ Παναγίου Πνεύματος, πού καρποφοροῦν «ἐν ὑπομονῇ» καί, μέ τήν παρουσία τους καί τό φωτισμένο παράδειγμα τους, ἀνοίγουν δρόμους.

Οἱ ἀναγεννημένες εἰκόνες Ἰησοῦ Χριστοῦ δίνουν, μέ τή ζωή τους, μαρτυρία δυναμική καί πείθουν τούς πλανεμένους ὁδοιπόρους γιά τή Χαρismaticή ποιότητα τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Ἡ ταυτότητα αὐτή ἔχει κύρος καί ἀποτελεσματικότητα καί στίς χῶρες, πού λησμόνησαν τό θεϊκό πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας καί σύρθησαν στήν ἀθεΐα καί στίς μακρινές ἠπείρους, ἐκεῖ, πού οἱ ἄνθρωποι ἀνοίγουν τά χέρια καί τίς καρδιές τους καί μᾶς καλοῦν νά τούς μεταφέρουμε τό χαρμόσυνο ἄγγελμα τῆς ἐναθρώπησης τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Παρακαλῶ τούς ἀναγνώστες τῆς «Ἐλεύθερης πληροφόρησης» νά προσεύχονται «ἐκτενῶς» καί μέ θερμὴ καρδιά, γιά τήν πλήρη ἀποκατάσταση τῆς ὑγείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου.

Ἐπίσης τούς παρακαλῶ νά προσεύχονται, «ἀδιαλείπτως», γιά τήν ἐξυγίανση τοῦ ἡγετικοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τά «ἀμαρτήματα» τοῦ Νῶε

Μερικοί ιερωμένοι, συνήθως ανάξιοι, προβάλλουν από τό βίο τοῦ Νῶε τό ἐξῆς περιστατικό (Γεν. θ' 20-27): Ὁ Νῶε ἦταν γεωργός. Μετά τόν κατακλυσμό ἄρχισε νά καλλιεργεῖ τή γῆ, καί φύτεψε ἀμπέλι. Ἦπие ἀπό τό κρασί του καί μέθυσε. Μπήκε μέσα στό κατάλυμά του καί γυμνώθηκε. Ὁ Χάμ, (ὁ γιός του), ὁ πατέρας τοῦ Χαναάν, εἶδε τόν πατέρα του γυμνό, βγήκε καί τόν σχολίασε στούς ἀδελφούς του, Σήμ καί Ἰάφεθ. Αὐτοί πήραν τό ροῦχο τοῦ Νῶε, τό ἔβαλαν στήν πλάτη τους καιπισωπατώντας τόν σκέπασαν, χωρίς νά δοῦν τή γύμνωσή του. Ὅταν συνῆλθε ὁ Νῶε καί ἔμαθε τί ἔκαμε ὁ νεώτερος γιός του Χάμ, εἶπε: «Ἐπικατάρατος ὁ Χαναάν, θά γίνει δοῦλος στούς ἀδελφούς του». Εἶπε ἀκόμα: «Εὐλογητός Κύριος, ὁ Θεός τοῦ Σήμ καί ὁ Χαναάν θά εἶναι δοῦλος εἰς αὐτόν. Ἄς ἐπεκτείνει ὁ Θεός τή χώρα τοῦ Ἰάφεθ,

οἱ ἀπόγονοί του ἄς κατοικήσουν στά μέρη τοῦ Σήμ, ὁ δέ Χαναάν ἄς γίνει δοῦλος εἰς αὐτόν».

Μέ βάση τή διήγηση αὐτή, σκανδαλοποιοί ρασοφόροι διεκδικοῦν γιά τόν ἑαυτό τους τό ἀπυρόβλητο: ὅ,τι ἄτιμο καί αἰσχρό κι ἂν διαπράττουν, οἱ πιστοί ἔχουν χρέος νά μή τούς ἐλέγχουν, ἀλλά νά τούς καλύπτουν. Ἄλλιως, ἡ «πατρική κατάρρα» ἐπικρέμαται πάνω ἀπό αὐτούς καί τίς οἰκογένειές τους!

Ὁ Νῶε χαρακτηρίζεται ἀπό τή Γραφή (κεφ. στ') ὡς «τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ». Τί εἶδους γενεά; Ἡ Γραφή λέγει: «ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπί τῆς γῆς καί πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπί τά πονηρά πάσας τάς ἡμέρας... ἐφθάρει δέ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καί ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας». Οἱ ἄνθρωποι εἶχαν διαφθαρεῖ μέχρι τά μύχια τῆς καρδιᾶς τους καί εἶχαν γεμίσει τή γῆ μέ κακία καί

ἀδικία. Σ' αυτό τό περιβάλλον ἔζησε ὁ Νῶε καί «*τῷ Θεῷ εὐηρέστησε*». Μέ φόντο αυτό πρέπει νά κριθοῦν τά «ἀμαρτήματά του». Ποιά δέ ἦταν αὐτά; Ἡ μέθη ἀπό τό προῖόν, ἴσως τό πρῶτο, τοῦ κόπου του, ὅταν εἶδε τή ζωή νά ξαναρχίζει πάνω στή γῆ, μετά τήν ἀβάστακτη δοκιμασία τοῦ κατακλυσμοῦ, καί, ὡς ἐπακόλουθο, ἡ γύμνωσή του.

Ὁ Νῶε ἔζησε πολλούς αἰῶνες πρὶν ὁ ἐξ ἀποκαλύψεως Νόμος τοῦ Θεοῦ ἐπισημάνει: «*Ἀκόλαστον οἶνος καί ὑβριστικόν μέθη*» (Παρ. κ' 1), καί «*Μή μεθύσκεσθαι οἶνω, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία*» (Ἐφ. ε' 18). Ἴσως θά κριθεῖ μέ βάση μόνο τόν ἔμφυτο ἠθικό κανόνα τοῦ μέτρου, τόν ὅποιον ἐξέφραζαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μέ γνωμικά, ὅπως τό: «*μηδέν ἄγαν*» (καμιά ὑπερβολή). Ἀπλῶς, δηλαδή, ἤπιε περισσότερο ἀπ' ὅ,τι ἄντεχε. Καί τί ἔκανε τότε; Μπῆκε «*ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ*» καί ἐκεῖ, ἔβγαλε τά ροῦχα του. Ἡ Γραφή δέν ἀναφέρει τό λόγο. Τό πιθανότερο, πάντως, εἶναι ὅτι θά βρισκόταν σέ σύγχυση, θά νόμιζε ὅτι ἦταν μόνος, ἀλλιῶς ἡ συνέχεια τῆς ἱστορίας δέν ἔχει νόημα. Ἡ γύμνωσις ἀποτρέπεται ἀπό τήν ἔμφυτη ἀρετή τοῦ μεταπτωτικοῦ ἀνθρώπου, τήν αἰδῶ, τήν ὁποία οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχαν ἀναγάγει σέ θεότητα. Ἡ ἄ-

νευ λόγου δημόσια γύμνωσις προκαλεῖ ντροπή, συνέπεια, ἴσως, τοῦ ὅτι μετά τήν πτώση τῶν πρωτοπλάστων, ὅταν ἀπογυμνώθηκαν ἀπό τό φωτεινό χιτῶνα τῆς Θεῆας Χάριτος, ὁ Θεός τοὺς ἔντυσε μέ δερμάτινους χιτῶνες, καί ἔτσι ντυμένους τοὺς ἐξέβαλε ἀπό τόν Παράδεισο (βλ. Γεν. γ' 21-24).

Ἄν, λοιπόν, γιά κάτι θά ἐγκαλοῦσε κανεῖς τόν Νῶε ἦταν ὄχι γιατί γιά κάποιο λόγο γυμνώθηκε μόνος στό σπίτι του, ἀλλά γιατί δέν ἔλαβε ἐπαρκή μέτρα ὥστε νά ἀποφύγει τά ἀδιάκριτα βλέμματα.

Τά «ἀμαρτήματα», λοιπόν, τοῦ Νῶε ἦταν ἀνθρώπινες μικρές ἀδυναμίες, πού γεννοῦν αἰσθήματα ντροπῆς, μεγεθύνονται, ὅμως, ὅταν γίνονται θέμα κακοήθους κουτσομπολιοῦ, ὅπως ἔκανε ὁ Χάμ γιά τόν πατέρα του. Ἐχοντας ὑπόψη τέτοιες περιπτώσεις ὁ Ἀνδρέας Κρήτης ἀλληγορεῖ τήν ἱστορία αὐτή καί λέγει: «*Τόν Χάμ ἐκεῖνον ψυχῆ, τόν πατραλοῖαν* (τόν πατροκτόνο, μέ τή φαρμακερή γλῶσσα) *μιμησαμένη, τήν αἰσχύνην οὐκ ἐκάλυψας τοῦ πλησίον ὀπισθοφανῶς ἀνακάμψασα*» (βαδίζοντας πρὸς τά πίσω) («Μέγας Κανὼν», ὠδή γ'). Ὁ ἱερός ὑμνωδός ἐπικρίνει ἐδῶ τήν κακογλωσσιὰ ἐναντίον κάθε ἀνθρώπου γενικά, ὄχι μόνο κατά τῶν πνευματικῶν

πατέρων, προβάλλοντας τή σωτήρια άγωγή τής αὐτομεμψίας. Ὁ λόγος, ὅμως, τής διηγήσεως δέν περιορίζεται σ' αὐτό τό ἠθικό δίδαγμα. Συχνά ἡ Π. Διαθήκη, ξεκινώντας ἀπό ἐπουσιώδη γεγονότα, προφητεύει τό ἀναμενόμενο τότε μέ λαχτάρα μυστήριο τής σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου καί τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ὁ Νῶε πικράθηκε γιά τή συμπεριφορά τοῦ Χάμ, πού ἔδειχνε κακή προαίρεση καί ἐπιδοκίμασε τή στάση τῶν ἄλλων δύο παιδιῶν του, πού ἀπεικόνιζε τήν ἀγαθή τους καρδιά. Κυρίως, ὅμως, ὑπό τό κράτος τῶν μικτῶν αἰσθημάτων του, κινήθεις ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶδε μέ προφητικό βλέμμα ὅλη τήν ἱστορική πορεία τῶν ἀπογόνων τῶν γιῶν του, τῶν γεναρχῶν τής νέας ἀνθρωπότητας. Ἀπό τοὺς ἀπογόνους τοῦ Χάμ οἱ Χαναναῖοι, οἱ κάτοικοι τής γῆς Χαναάν, πού τόν μιμήθηκαν στήν κακή του προαίρεση, ἐξαχρειώθηκαν. Ὁ Χαναάν ἔγινε ὁ τύπος τοῦ ἄδικου, σκληροῦ καί πωρωμένου κυνηγοῦ πλοῦτου καί ἡδονῶν. Ἀρκετοὺς αἰῶνες μετά, ὁ Προφήτης θά πει: «Χαναάν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγός ἀδικίας, καταδυναστεύειν ἠγάπησε» (Ὡσ. 18' 8). Ὁ δέ Δανιήλ θά πει σέ ἕναν ἐκ τῶν Ἑβραίων δικαστῶν, πού διέβαλαν καί καταδίκασαν τήν ἀγνή Σω-

σάννα, ὅταν δέν ὑπέκυψε στή λαγνεία τους: «Σπέρμα Χαναάν καὶ οὐκ Ἰούδα, τό κάλλος ἐξηπάτησέ σε, καὶ ἡ ἐπιθυμία διέστρεψε τήν καρδίαν σου» (Σωσ. 56). Ὅλοι αὐτοί οἱ τύποι «Χαναάν» εἶναι «ἐπικατάρατοι», ἀπογυμνωμένοι τελείως ἀπό τή χάρη τοῦ Θεοῦ.

Στοὺς ἀπογόνους τοῦ Σὴμ περιλαμβάνεται μιά σειρά ἱερῶν μορφῶν, πού διαφύλαξαν τήν πίστη στόν ἀληθινό Θεό, ὅπως ὁ Ἀβραάμ ὁ γενάρχης τῶν Ἑβραίων, κ.ἄ, προπαντός, ὅμως, ἡ Παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία ἔφερε τή χαρά σ' ὅλη τήν οἰκουμένη, διότι ἐξ Αὐτῆς «ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν» (ἀπολυτ. 8 Σεπτ.). Ἀπό Αὐτήν ἔλαβε τήν ἀνθρώπινη φύση Του ὁ Θεός Λόγος. «Εὐλογητός», λοιπόν, Αὐτός ὁ Θεός τοῦ Σὴμ. Ἄστατος, ὅμως, λαός οἱ Ἑβραῖοι, ἐρωτοτροποῦσαν συνεχῶς μέ τήν εἰδωλολατρία τῶν Χαναναίων. Κατέλαβαν τή γῆ τους, φεύγοντας ἀπό τήν Αἴγυπτο, καί τοὺς ὑποδούλωσαν, σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος, πάντως, τοὺς εἶχε τονίσει: «Οὐχὶ διὰ τήν δικαιοσύνην σου, οὐδέ διὰ τήν ὀσιότητα τῆς καρδίας σου σύ εἰσπορεύῃ κληρονομήσαι τήν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τήν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων». Καί γιά ἕνα ἀκόμη πιό σπουδαῖο λόγο: «ἵνα στήση

(για νά τηρήσει) τήν διαθήκην... ἦν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατέρασιν ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ καί τῷ Ἰσαάκ καί τῷ Ἰακώβ» (Δευτ. θ' 5). Ὅντως, στή γῆ Χαναάν, στήν ὁποία διεφθάρη τό φρόνημα πολλῶν Ἑβραίων, ἐπρόκειτο νά γεννηθεῖ ὁ Μεσσίας.

Οἱ Ἑβραῖοι δέν ἐπεκτάθηκαν πέρα ἀπό τά ὅρια τῆς Παλαιστίνης. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰάφεθ, λαοί, πού διεσπάρησαν πρὸς τή ΒΔ Ἀσία καί τήν Εὐρώπη, μεταξύ τῶν ὁποίων Ἕλληνες καί Ρωμαῖοι, εἰδωλολάτρες καί αὐτοί, κατέλαβαν τήν Παλαιστίνη, καί ὑποδούλωσαν τούς κατοίκους της, Ἑβραίους καί παλαιούς Χαναναίους. Αὐτοί οἱ λαοί, οἱ Ἰαπετικοί, ἦταν, κατά κύριο λόγο, τά «ἔθνη», ἀπό τά ὁποῖα συγκροτήθηκε ἡ ἐξ ἔθνῶν Ἐκκλησία καί ἀπλώθηκε σ' ὅλο τόν κόσμο. Ἡ πορεία τῆς λυτρώσεως γλύκανε τό πνεῦμα τοῦ Νῶε, καί αὐτήν προφήτευσε. Προεῖπε ἀκόμα, τήν αὐτοκαταδίκη ὄλων ὅσοι ἀπορρίπτουν τή θεία ἀγάπη, τύποι τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν οἱ παλαιοί κάτοικοι τῆς γῆς Χαναάν.

Ποῖός παραλληλισμός μπορεῖ νά σταθεῖ μεταξύ τοῦ δικαίου Νῶε καί τῶν ἐγκληματιῶν ἱερωμένων, πού τυπικά μόνο φέρουν τόν τίτλο τοῦ Πατέρα; Στήν πραγματικότητα εἶναι τύραννοι καί δι-

αφθορεῖς τοῦ λαοῦ. Πνευματικά ἀνάπηροι, στρεβλώνουν τά μηνύματα τῆς Γραφῆς διεκδικώντας, κάποτε ἀπό ἄμβωνος, ὡς πρόνομο ex officio τήν χωρίς ἔλεγχο συνέχιση τῆς ἐγκληματικῆς καί ἀνιερῆς πολιτείας τους μέσα στήν Ἁγία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ!

Σέ τί διαφέρουν ἀπό τούς αἰρετικούς, πού στρεβλώνουν τά ἱερά κείμενα προκειμένου νά στηρίξουν κακοδοξίες;

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτῆτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλών Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X